

שירי חתונה

אָסְבַּח כָּלְקִי

אָלָה אַלְכָל תַּעֲלָא פִּ סְמָאָה
וְעַד אָרְצָא הוּת תָּהָו וּבָהּ
אָלָה אַלְבָחָרָא בָּאָמְרָה הוּת חָמָאָה
וַיְרֵחַ בְּלִילָה הַמְשִׁלָּה
וְכָל מֶלֶךְ עַלָּא מֵא אָשְׁתָהָה
יְכַיּוֹן עֲזָנָה יַגִּיבָה אָדָר דָּעָה
שָׁמוֹ שְׁלָום וַיּוֹסֵף יוֹלְדָה

אָסְבַּח כָּלְקִי רְבָבָ אלְלָאִיךְ
בְּקָדְמָה בָּרָא שְׁמִיא וְאָרְצָא
גַּםְעַד אַלְכָל גַּמְיֻעָה פִּי מְרָאָה
דְּנָה שְׁמָשָׂא לְאַנְהָרָא בִּיּוֹמָה
הָרָא אַלְלָקָאָן גַּמְיֻעָה פִּי מְרָאָה
סְלָאָם אַלְלָה עַלָּא כָּל מַן וְתַק בָּה
וְאַם תַּרְעַ בְּשָׁם וְהַמְּחַבֵּר

אנא

1. אשבח את יוצר, אדון הבוראים, אלה כל, נعلاה בשמי מרומיו. 2. בראשית ברא שמים וארץ, והארץ הייתה תוהו ובוהו. 3. ברצונו אסף כל (הבראים) מהוויםليس אשר במצותו הגביל. 4. עשה השימוש להאריך ביום, ואת הדירה המשיל בלילה. 5. הנהה היוצרים כולם ברצונו, וכל נברא (עשה) כחפזו. 6. ברכת אלהים על כל מי שבטה בו, יהיה בעזרו ויענהו בקראו.

נשיד לחתונה בערבית, ארמית ועברית
מאת שלם شبאי

סימן: א"ב (זה המחבר שמו שלום ו יוסף יולדתו)

עשרים וארבעה טורים. כאן מובאים חמשת הראשונים ושני האחרונים.

משקל: ס – – / ס – – – – ס – – – המרובה.

עריכה ופירוש: שלום סרי.

תוקן: שבחי הבורא, מבירת העולם ועד הולדת שנים-עשר השבטים.

השיר פותח את ההכנות לטקס החתונה. הוא מושר במצווי שבת בידע, השבת הקודמת לטקס החתונה (קappa 1968, ע' 111–114).

את השיר משמשים לחניו של שיר השבת הנפוץ אدون הכל (14). המפעם חופשי בתחילת וקצבי יותר בהמשך. המשקל זוגי ולהיווי נעשה בתיפור על פט על פי המקצב הראשוני. הזמר המוביל שר וחוזר ושר את העמוד הראשון של הצלעית, והקבוצה עונה אחריו. מליסמה אופיינית מפרידה בין הפסוקים. בתווים נרשמו רק שני הטורים הראשונים וכן הטור השלישי, שבו מזוהה מחבר השיר. לחנים אלה משרתים את כל טורי השיר.

21. אָסְבֵּח קַאֲלָקִי - ASABICH KHALKI

♩ = 90

יחידי

הקשہ

ב

מענה

מענה

מענה

מענה

מענה

אלאה אלכל

ויא עאלם בכל סדי ופעלוי:
סליח פשעי ודברי מעלי:
ללא אבקא מן אלקום אלגהיoli:
ואל נא אל תשלם לי גמוני:
לאני הנת ומלה צאק חאלי:
הלא אתה ישועתי וחילוי:

אלאה אלכל ויא רב אלגלאלי
בעורתי תהא לעדר לעולם
גורומי ואלבטא תשפח בשפעה
ברבי ישרה מלחתזא לך
הוاني יא אלה אנדר וארחן
ומתוק ים מצולה העלני

5

ד. אלוהי כל, אדון המרומים, היודע את כל סודותיו ומעשי. 2. דברי מעלי – מעשי הרים. 3. פשעי וחטא מתחה בחסך, לבל אהיה מבני האדם הנבערים. 5. חרטמי ראה, אלדים, ורחם, כי נקליתי וזמן [ארון] היו במצוקה חי. 6. ים מצולה – הגלות.

נשיך לחותנה בערבית ובעברית
מאת שלם שבאי

סימנו: א'–ת' (א'–ו') (בשורזה האחורונה:שמי שלום... ילוד יוסף)

עשרים ושלושה טורים: הלא-זוגיים – בערבית, הזוגיים – בעברית. כאן מובאים ששת הראשונים.
משקל: ס – – – / ס – – – / ס – – – המרובה.

מקור: אמלל שיר, ע' 103.

topic: סבל הגלות ובקשה לגאולה.

מושר במצאי שבת בידע, השבת הקודמת לטקסי החותנה (קאפק 1968, ע' 111–114).

גם את השיר זהה, כאת קודמו אסבת כאלקי (21), משמשים לחני שיר השבת הנפוץ אדון הכל (14). המשקל הפיוטי זהה בשני השירים (המרובה), ומכאן הטבעיות שבהתאמות אותו לחן לשניות, וכן זחים המפעם, המשקל והלוי. בתווים נרשמו הטורים העבריים.

22. אלאה אלכל - ILAH ALKUL -

ב = 110

לֵם עוֹלָם עַד לְהַתִּי בְּעַזְבָּן
לֵם עַל אֶלְמָנָה דְּבָרָנוּ עִישָׁפָךְ

ד = 120-130

טוֹא חַלְמָה רָחָשָׁה בִּידָה
לְךָ טוֹא חַלְמָה רָחָשָׁה בִּידָה
לִי מוֹגָלִי לִי לְמָשָׁתְאָל נָא אֶל וְאֶל נָא אֶל
אֲלִימָוגָלִי לִי לְמָשָׁתְאָל נָא אֶל וְאֶל נָא אֶל
תְּהָא לְאָהָתָה תְּהָא לְאָהָתָה תְּהָא לְאָהָתָה
נִי לְעַתָּה לְהַצּוֹרָה לְהַצּוֹרָה לְהַצּוֹרָה
לִי חִיאָה תִּי עַתָּה שָׂוִיאָה לִי חִיאָה תִּי עַתָּה שָׂוִיאָה

את בין עצי עדן

וְכֹכֶבֶי שָׁתָק בְּסִיל זָרָה:
מַפְעָשָׂיו לֹא מַעֲשָׂה רֹקֵחַ:
גָּנְבַּ הָדָס רִיחָה וָגָנְתַּן רִיחָה:
לֹא שָׁאֵלה מִמֶּךָ עַלוֹת יָרָה:
בֵּין הַדְּרָסִים תַּעֲמֹוד שְׁמִיחָה:
חַיִם אֲרוֹכִים עַד בְּלִי יָרָה:
יַעֲלוּ עַנְפָיו יְהִיה צָוָמָה:

אנא

אַת בֵּין עַצֵּי עָדָן הָדָס פּוֹרָה
שְׁלַח לְךָ הָאֵל צְרוֹר מִפְרַדְרוֹר
יְוָנָה אֲשֶׁר יוֹם קָנָה בֵּין הַהָדָס
אֶל תְּשַׁאֲלָה מִמֶּה עַלוֹת שְׁמָשׁ כְּמוֹ
צְוָרִי יְהָא עֹזֶר וְעוֹז אֲשָׁתָּךְ
יָתַן לְךָ אֶל מִשְׁאָלוֹת לְבָךְ וְגַם
גַם תְּהִיה אֲשָׁתָּךְ כְּמוֹ גַּפְן אֲשֶׁר

ו. את – החתן, ובלשון זו לצורך המשקל. בין עצי עדן – יהוקאל לאיה. כסיל – כוכב. 2. צדור וכו' – המכון לכלה. מר דדרור – בושם. ממעשי – של האל. רוקח – אדם. 3. יונה – הכליה. גנב וכו' – ריחח, יופיו של החתן לקוח מן הכליה. 4. אל וכו' – כי היא מאירה, יפה יותר מן המשמש. ממה – ממנה. לא וכו' – שכן אתה יפה מן הירח. 5. מכאן תוספת למשורר תימני. צורי – הקב"ה. בין וכו' – זכריה אה' והוא עומד בין ההדים, ודרשוهو הו"ל (ילקוט שמעוני) על הצדיקים. עד בלי ידה – לעולם (תהלים עב, ג). אשתק וכו' – תהילים קכתג.

נשיד לחותונת בעברית
מאט יהודה הלוי
שבעה טורים.

משקל: - - - - - / - - - - - / - - -
מקור: אמלל Shir, ע' 75.
תוכן: ברכות לחתן ולכלבה.

שירו של יהודה הלוי מונה למשנה את ארבעת הבטים הראשונים בלבד (ראה: כל שירי רבינו יהודה הלוי, בהריכת ישראל זמורה, מתחבות בספרות, תל אביב, תש"י, כרך א', חלק שני, ע' 7). במסורת תימן נוספו שלושת הבטים האחרונים. בדיוואן חוף חייט (ע' תרל"ז) נוספו לשיר וובכך הוא יחיד בין שירים הספר זהה) ההוראות מופיעות בין בית השיר, ולפיהןמושר השיר בטקס החננא, חן של הכליה חן של החתן. הרב עזרא קורת העיד, בשיחה ביום 11.9.76: "הרבים שרים שיר זה בעת משיחת חנא על ידי החתן" (ראה גם: אפקח 1968, ע' 128).

אידלזון (1909, שיר ג') מצין, כי שיר זה מושר "במשתה חתנים בחוצאות בניגון אדוון עולם", ורשות מנגינה קצובה ומאורגנת היטב במשקל זוגי ברור. הוא רושם אותו גם ב-1919, ע' 64. בנגינות יהודית תימן (1925, שיר 154) הוא מביא לחן חופשי מאד, המזכיר את עקרון הרישום שלנו: כל פסוק פותח ב"זקלום" הבהיר על צליל פועם, ומסתיים בסלсолים על החרבות המוטענות של המלים. במסורת מנוכה פותחה שיר זה את טקס החלאקה – תפטרת החתן לקרה החתונה. לשיר מקצב זורם ושירתו דקלומית. כל צלעתו היא פסוק בשירה. בתווים נרשמו התחלות השיר וסיומו. בסיוומי הצלויות והעמודים – מליסמות. שתי השורות האחרונות בתווים מביאות את נוסחת המ עבר לשיר הבא: אנה.

23. אַת בֵּין עָצֵי עָדָן - AT BEIN 'ATSEI 'EDEN

♩ = 80-90

יחיד

אַת בֵּין עָצֵי עָדָן
סִירְבְּרָפּוֹ לְסִינְ
סִילְקָוּ בֵּין כָּבָדָן וּבָקָדָן
לְחַשְׁמָן מְרַדְמָן רָוּךְ אַלְמָן
שָׂמֵחַ מְלָמֵד לֹא שְׂמֵחַ מְלָמֵד
שָׁרָא מְלָמֵד יְהָה תָּמֵם גָּמָם
לְעַזְבָּנָה יְהָה תָּמֵם גָּמָם
רָהָה תָּמֵם יְהָה צָוָא
רָהָה תָּמֵם יְהָה צָוָא
נָא עֲהָה שְׁמֵי הָוָה נָא דָא נָא אָ'
נָא קָה לְיִהְצָא נָא דָא נָא אָ'

לפלח הרמוני

ל

לפלח הרמוני
כגובה הארמוני
ומור עם קגמוני
צביה עיניה

לעינוי היונים
במו חוט ה翔נים
לייפה עם עונים:
לבבי וללבבה

דברה שמעתי
עד עפר שחתי
וכמת נרדמתי
ירידי התאפק

לבנה כספר
מדלגת מהר
אני ארבה מהר
לבבי עם רוחי

חבצלת שרון
נטוית הארון
ותביה החרון
רטיה הביאו

והללייה

אדמה רקתה
גבודה קומתך
יפיחון מביתך
לבבי אסרו

אדמה עיניה
המות שפתותיה
יבזרך צורה
באהבה נקשרו

וקולה הערב
ובבלב אש צורב
והנה קול ערבות
ורחמי נכמרא

מאירה בחרפה
אליג בעה רמה
תנו לי העלה מה
בידיה נחברו

ישוענת עמק
עלית תחתמק
לבבי הנמק
למפת זורו

ז. לפלח וכו' – שיר השירים ד, ג. 2. כנובה – שם, דה, גה. 3. מור עם קגמוני – בשמות. 4. צביה – הכליה. לבבי – את לב. אסרו – ריתוקן. 5. לעוני וכו' – שם א, טו. 6. חוט וכו' – שם ד, ג, 7. לייפה – למואה יפה. עט – הקחל. צוריה – הקב'ה. 10. עד וכו' – תהילים מד, גו. 11. קול ערָב – של הכליה. 12. ירידי – החתן. ורחמי נכמרא – על החתן, והלשון בראשית מג, ג. נכמרא – נתגברו. 13. לבנה וכו' – שיר השירים ו, ג. 14. מדלגת וכו' – שם ב, ח. 15. אני וכו' – בראשית לד, יב. 16. לבבי עם רוחי – שכלי ורגשותי. נחברו – שניהם גם יחד. 17. חבצלת וכו' – שיר השירים בא. 18. נטוית הגרון – ישעיהו גטו: שיר השירים ד, ד. ועלי – וממיini תחתמק – ירמיהו לא, כב.

שיר אזרור לחתונה בעברית
מאית יהודיה הלוי
חמיisha בתים.
משקל: ט – – – – – הארכן.
מקור: אמלל שיר, ע' 82.
תוכן: שיר חתנים; יפי הכללה.
מקובל להוסיף לשיר, כפזמון, "הלהויה כי טוב כי לעולם חסוד".

זהה המושרת בעת החלאקה – תספרות החתן (קאפק 1968, ע' 133).
נזכר אצל אידלזון 1918, ע' 64; 1925, שירים 145, 222 (אידלזון רושם כאן: "כפלח הרימונו").

לthan זה משמש עוד כמה וכמה שירים: אשירה לאחות (29), אהוב מהר המור (27), שדי אל מה נרא (16), וכן שיר שאין מופיע בדיון – שיר לשמחת תורה מאות אברהם ابن עזרא: אצלולת לפנים בכיסא ערבות. הלthan נפוץ גם ביצירוף היישראלי בעיצובה של שרה לוי-תנהי למלוותיה עם השתר עם האור. השיר מושך הן במשקל שלישי. בתווים רשותיים רק כמה מבתי השיר, אך מובאים כל חנינו.

24. לפלח הריםון - LEFELACH HARIMON -

♩ = 60-70

תְּדִ – קָרֵ – מַ – דְּ – אַ – מַ – בְּ – לְ –
תְּדִ – מָ – קָוָ – בְּ – אַ – מַ – בְּ – כְּ –
תְּדִ – בְּ – מָ – חֹ – מַ – פְּ – עַ – מַ – וּ –
רוֹ – סָ – אָ – בֵּ – לְ – פֵּ – נַ – עַ – יְ – בְּ – אָ –
מָקָ – עַ – נָ – שָ – שְ – לָ – אָ – בְּ – חָ –
מָקָ – חָ – תָ – לְ – עָ – וָ – הָ – יָ – טָ – וָ –
מָקָ – גָ – מָ – בֵּ – לְ – בֵּ – הָ – בְּ – תָ – וָ –
רוֹ – זָ – תִּ – בְּ – מָ – לְ – אָ – בְּ – הָ – יְ – טָ – רָ –
רוֹ – זָ – תִּ – קְ – מָ – לְ – אָ – בְּ – הָ – יְ – טָ – רָ –
רוֹ – זָ – תִּ – אָ – בְּ – הָ – יְ – טָ – רָ –

AILATH CHAN

ובְּלִילָה בְּתוֹךְ חַיֶּה מַלְוֵני
וַגַּתֶּעֶב חַמָּד יְיָנָה בַּיִנְנֵי
וְהָעִירֶю לְשִׁכֵּל רְעִיּוֹנֵי
וְשָׁלֶחֶנה מַזְפֵּן לְהַמּוֹנֵי
אֲבָל הַזְּרִי בְּאֶהָבָה יִזְבְּרֵנֵי
בְּמַעְגֵּל חַן וְחַסְדֵּי מִשְׁכְּנֵנֵי
לְרֻעִיתֵי וְהָיא תְּפִיק רְצֵנֵנֵי
וְכוֹת לְאַהֲ בְּבִינָה תְּסִעְרֵנֵי
בְּסִוד מְלָכּוֹת עֲשִׂירִית תְּעַלֵּנֵי
בְּעֵת רְצֹן תְּצִחֵץ גָּרוֹנֵי
בְּנֵי אֲישׁ תִּם סְגָלָת אֲבֵ המּוֹנֵי

אִילָת חָן בְּגָלוֹת תְּסִמְכֵנִי
לְכֹזֶס יְיָנָה אָנֵי תְּמִיד מַזְפֵּן
שָׁטוֹדוֹדִים לְעַמְתִּי וְשָׁכְרוֹ
בְּהַיכָּל בַּת מָלְכִים הַפְּבָדָה
זָמָן הַפְּרִיד לְכָל רְעִים וְדוֹזִים
יְקִשְׁרֵר חָן וְחַסְדֵּי עַל גַּבְرָתֵ
מָפְרִישָׁו בְּעַנְנָה עַבִּי שְׁחָקִים
שְׁעִירִה חַמְשִׁים הִם קְבוּעִים
תְּעוֹדר אֶהָבָת רְחֵל לְבִנְיִים
אָלָהִים חִישׁ לְעַמְקֵה יְשׂוּעה
שְׁלוּמִי לְבָרּוֹב שְׁלוֹם תְּסִובֵב

אֱנוֹ

א. אילת חן – המכון לשכינה. בגנות תסמכני – מסיעת לי לעמד בקשרי הגלות. ובليلה – בחשכת הגלות. בתוך חייה מלוני – מוצא אני בה תנוחים. 2. כוס יינה – תלמוד תורה. ונתערב וכו' – כשאני לומד תורה שכינה עמי. 3. שבתו וכו' – שיר השירים הא, ור'ל, עסקו עמי בתורה. 4. בת מלכים – השכינה. שלחנה – המלכות. מזומנים – לעתיד לבוא. המוני – ישראל. 5. זמן – הכוה הפטלי המרע לאדם ושאי להשתלט עליו. דודי – הקב"ה. יזרני – את השכינה ואת ישראל. 6. גברת – השכינה. במעהג – בדרכך. 7. פורש חסותו, מגן עלי. לדעתתי – על השכינה. תפק רצוני – חמישים שעורי בינה שנבראו בעולם. זכות לאה – בקבלה מסמלת לאה את ספרת בניה שהיא שכינה עליונה, שאינה גולה כמו השכינה התחתונה, אלא היא במאב של גאותה. 8. תעוורד וכו' – ואלו רחל מסמלת את ספרת מלכות, הספרה העשרית, שהיא השכינה התחתונה המצוייה בגנותה. 9. תצתחצח גורני – תן לי לשון צחה בשירותי ובתפקידי אליך. 10. שלומי לב – ישראל, שלבים שלם עם ה'. בני איש תם – בני ישראל שנקרה תם. סgalת – מבחן. לעומת ישמעאל. אב המוני – אברהם, שנקרו אב המון גוים.

נשיך לחתונת עברית
מאת שלם שבז'
סימן: אלשבז' משטא
אחד-עשר טורים.
משקל: ס - - - / ס - - - / ס - - המרובה.
מקור: אמלל שיר, ע. 73.
 תוכן: שיר חתנים אלגוריאלי ביטוי הcisופים לגאותה.

זפה לחנן. איידלאון (1909, ע' 33) מצין, כי השיר מושר בעת גילוח ראשו של החתן לקראת הולכתו לחופה. נרשם אצל איידלאון 1909, שיר ד', וכן 1925, שיר 156, ואצל רבינא 1938, שיר 4. כיום ממיעטים לשיר את השיר בעת ליווי החתן והוא נפוץ יותר במסיבות חגיונות. הוא מסמל את התוכן הרוחני של החתונה המסורתית בתימן. מקובל להתאים את הלحن שלו גם למילים אחרות, כגון תען אישישה (72).

שני להנים לשיר. הראשון אטי ומשקלו משתנה – 5, 8, 5, 6. ברישום המוסיקה מותבטה המשקל הפיזי בחלוקת לתיבות: כל עמוד בתיבה. הלחן השני מהיר וקצוב יותר, במשקל משולש. ברישום התווים מובא כל לحن רק פעם אחת, שכן שני הלחנים משרתים את השיר כולם. הם מושרים לסייעון, למשל: לhn א' – בתים 1–5, לhn ב' – בתים 4–5 (ছ'רה), לhn א' – בתים 6–7, לhn ב' – בתים 8–10, לhn א' – בית 11. אפשרות אחרות (ב zakładת מילים 16.3.78 מצויה בתקליט שירת יהודית תימנו): לhn א' – בתים 1–4, לhn ב' – בתים 5–6, 11.

AYELET CHEN - 25. אַיִלֶת חָנָן

♩ = 90-130

נֵי־כְּמֵ-מֵתָס לֹות־גְּבָרָס סַוְתַּ-אֲסָנוֹ לֹתַ-יְ-אָסָנוֹ
נֵי־לוֹ-מֵ-קָה־חַיְתָוָקָב לָהַ-בְּ-וֹ לָהַ-לְיָ-בְּ-וֹ

♩ = 80

דָה־בְּ-קִ-הָ בָּ-בְּ-מִ-הָ בָּ-בְּ-הִ-בָּ בָּ-בְּ-הִ-בָּ בָּ-בְּ-הִ-בָּ
נֵי־מוֹ-חְ-לָ בָּ-בְּ-מִ-הָ בָּ-בְּ-הִ-בָּ בָּ-בְּ-הִ-בָּ בָּ-בְּ-הִ-בָּ

<p>נְשֹׂהָר הַלְּוֹסָן גָּנְדרָה לְעַנְצָנְתָן בְּזַיִן, וּפְסַחְרִי וּפְלַמְּנָגָן</p> <p>אָזָרָה אַיִלֶת חָנָן בְּלִתְתָּן בְּמַמְלָאָת "בְּלִינָן" בְּתִין חַיָּת מַלְאָנָה בְּכֻם יָגָת חַנְתָּמִירָה</p> <p>מְרוֹעָן, וּגְבָרָבָה הַמְּגָדָר נְגַהָּבָן זָהָן-זָרָס לְעַזְמָתָה וְאַבְרָהָן וְעַמְּרָיָן, בְּלָבָן רַעַיָּן בְּהִינְלָן בָּתָם נַעֲמָנָה בְּקַבְוָה (בְּלִתְחָנָתָה מַגְנָה) בְּקַרְעָן בָּמִרְיוֹן בְּלִבְרַעְשָׁה</p> <p>זָרָעָה הַטְּעַזְּרָה, וּלְעַנְצָמָה בְּרָגָה צְוָלָתָה בְּיָנוּ עַלְתָּה רָעָה בְּצָרָה סְזָבָה תָּהָן (בְּבָבָה חַחָבָה גְּבָנָה) נָהָרָה יוֹסָף עַמְּנָחוֹת לְלִוְוָה יְנָרָה כִּיְשִׁיטָה דָלָה סָבָה חוֹסָר גּוֹמְלָה וְחוֹרָוּ גַּלְעָדָה בְּלָמָדָה חוֹרְבָּי קָלָטָה בְּלָמָדָה וְפָלָגָנָה בְּלָמָדָה מְסָסָה וְשָׂוֹתָה לְמָאָמָה וְמְנוּסָה חַזְצָלָה לְמָאָמָה סְלָאָה וְחַפָּעָה דָזָנָה מָה בְּזַהָּרָה לְמָאָמָה בְּזַהָּרָה בְּזָרָה טָהָרָה יְעָרָסָה בְּזָוָה מְלָאָה תְּלָוָה לְנָבָטָה פָּוֹגָה גְּבָרָה, בְּלִינָה (בְּלִינָה) וְבִּזְנָמָה תִּרְבָּתָה חַוִּינִי לְפָרָה גַּלְגָּלָה בְּלִינָה נָוָתָה פָּכָר בְּלִינָה סָלָה</p>

אהוב יברך החתן

אהוב יברך החתן זהה לברכה
ברוך יברך הילד זהה לברכה
גבור יברך הילד זהה לברכה
יהיה כמשה שזכה ושבלה למלוכה:

הנול, הדור, ועד, יהיה וכו'
ונאי, חנון, טהורה, יהיה וכו'
יחיד, בביר, לومة, יהיה וכו'
מלך, נוטן, סומך, יהיה וכו'
עויזר, פורה, צדיק, יהיה וכו'
קדוש, רחום, שדי, יהיה וכו'
תמים, תומה, תקיף, יהיה וכו'

אהוב – הקב"ה, וכן כל הבינוים בשיר זה ובכל الآחרים מכונים לכב"ה.

זמה לחתונה
סימן: א"ב למילים הראשונות
עשרים וארבעה בתים. לצד הטורים עם שינוי האות – טור קבוע: "יהיה כמשה...".
משקל: 12–13 הברות בטור.
מקור: אמלל שיר, ע' 245 (בגרסה לנימול).
תוכן: ברכה לחתן.

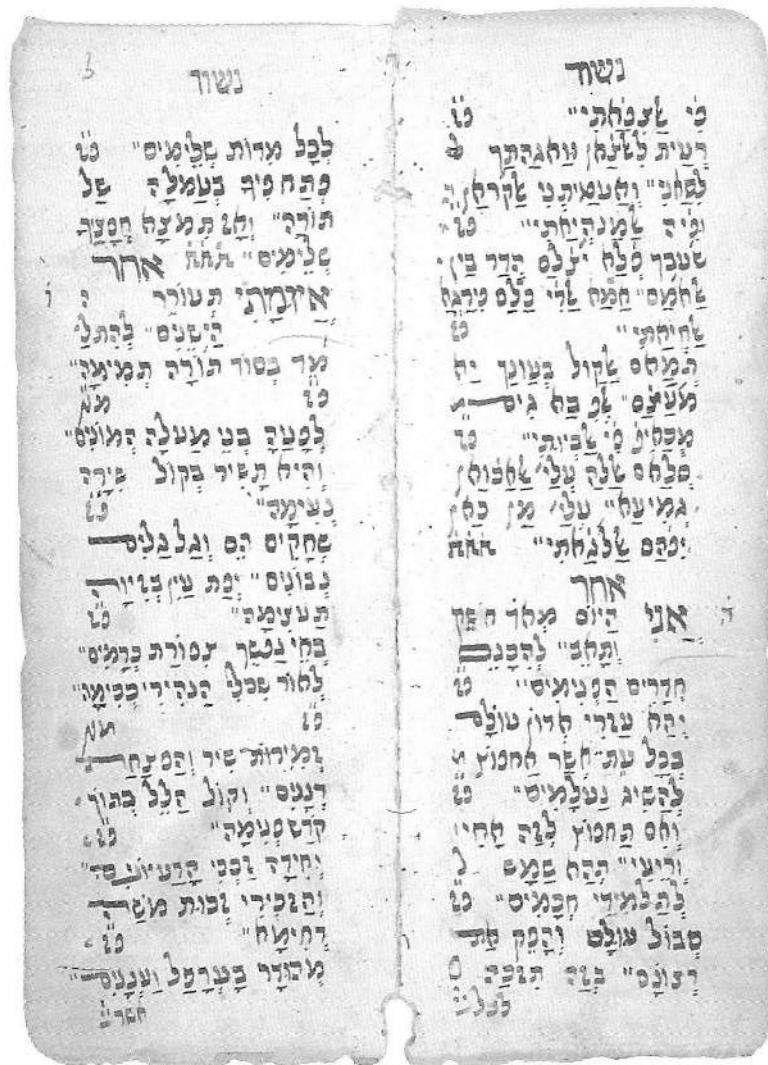
השיר מושר בעת הוובלת החתן מבית הוריו אל מקום החופה, והוא אופייני לשירות רבים.

מספר הבטים הרבים אפשר לשיר בתים, לפי אורך הדרך. כאן רשומות רק שתי המלים הראשונות על פי סדר הא"ב, וכן רשום הפסוק המשמש כפזמון: "יהיה כמשה...". בהמשך נהוג אכן לשיר כד – בכל פעע נוספות שתי מילים על פי סדר הא"ב, והשורה "יהיה כמשה...". הלחן זהה לכל שורות השיר, ומהלכו – מוטיב יורד ומוטיב עולה פעמיים בכל שורה, עם וריאנטים מלודיים זעירים. משקל הלחן נבע מחלוקת המלים: בסיסו הוא משולש, אך תיבות של $\frac{5}{4}$ מופיעות כאשר סיום מוטעם מקבל ערך של $\frac{2}{4}$.

AHUV YEVARECH HECHATAN - 26. אָהוֹב יִבְרַךְ הַחֲתָן

J = 120-130

כה־ר־לב־תו־ץ־ליל־ק־תו־ץ־ה־רו־ך־ב־ה־הוב־א־ב
 כה־ר־לב־תו־ץ־لיל־ק־תו־ץ־ה־רו־ך־ב־ה־הוב־א־ב
 כה־ר־לב־תו־ץ־ליל־ק־תו־ץ־ה־רו־ך־ב־ה־הוב־א־ב
 כה־לו־מ־ל־לה־ע־ש־א־ש־ה־הא־?

אהוב מהר המור

אהוב מהר המור נתן לי מורה
ברוך מהר המור נתן לי מורה
גבור מהר המור נתן לי מורה
הנגול, הדור, ועד, זפאי, חנון,
טהוה, יהיר, בביר, לזר, מלך,
נותן, סומך, עוזר, פורה, צדיק,
קדוש, רחום, שדי,
תומך מהר המור נתן לי מורה
מורה נחלתי וקבלתי בקרשה
בקרשה שמעתי כי יכח איש אשה
אשה טובת מראה מאורסה מקדשה
הליליה כי טוב כי לעולם חסדו:
10

בני על דרשת חיזל לדברים לג': תורה צוה לנו משה מורה קהילת יעקב, אל תקרי מורה אלא מאורה (ברכות דף נז,א). מתוך כך תיאר מעמד הר סיני כນישואין בין התורה לישראל. סג. כי יכח וכו' – דברים כב,ג. זג. הליליה וכו' – תהילים קלhn, ג. קלhn, א.

הוזיה לחותנה בעברית סימן: א"ב. המלה הראונה בטור הראשון משתנה: אהוב, ברוך, גיבור וכו' בנוסף לטור זה – עוד ארבעה טורים, שהאתרו בהם הוא ברכת הליליה. עשרים וארבעה בתים.

משקל: 12 הברות בטור (לרוב – 12 תנויות).

מקור: אמלל שיר, ע' 245.

תוכן: קדושת הנישואין.

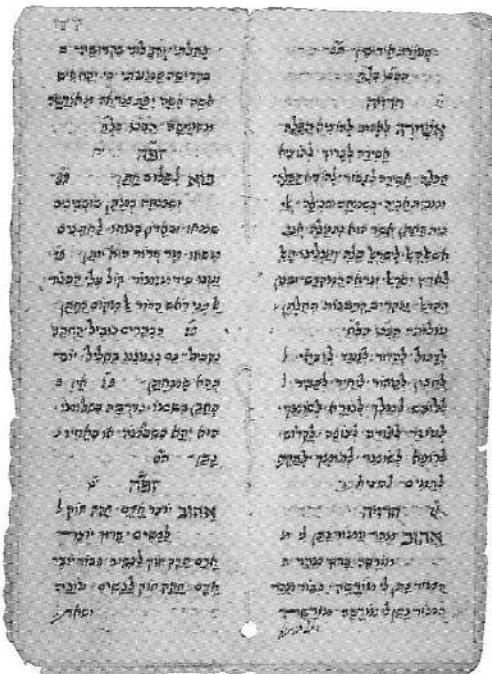
מושר לאחר קריאת הכתובה (אידלאון 1909; קאפה 1968, ע' 142).

לחן השיר – כלחן לפלח הרימון (24). מבחינת המשקל הפיוטי אין זהות בין שני השירים, אך יש דמיון: המשקל של לפלח הרימון הוא פעולים נפעלים, ככלומר, גם בו 12 יחידות הגייה, ולכן נפתחת כל שורה בשווה נע או בחטא, בעוד אשר כאן לפניינו תנוצה. כל היתר בשני השירים – תנויות, ומכאן התאמינה הנוחה של הלחן לשניים. כל אחד משלוות לחני השיר מתיחד לחלק מן הטקסט: שורת התווים הראשונה – לשורת המילים הראשונה ובها המלה הפותחת לפי סדר האלפבית. לחן השורה השנייה – לברכה הנעולה, המושרת גם באמצעות השיר, כפימוני – "הליליה כי טוב...", ולחן השורה השלישית – למילים הנטורות: מ"מורה נחלתי..." עד "...מאורה מקודשה".

AHUV MEHAR HAMOR - 27. אהוב מהר המור

L. = 60-70

שָׁהַ-רְ-מוֹ לִי תְנוֹ-נָ מָוֶר-הַמָּרוֹ אֲהֹבֵ-א
דוֹ-חָקָ לָםָ עֹזְלָ בֵּי טָבָ בֵּי יְהָ-לְוָלָה
שָׁהַ-דְ-בָקָתִי-בְלָ-קְדוֹנָשָׁהַ-נְ-חָלָ-נְשָׁהַ-רְ-מוֹ
שָׁהַ-אָאִישָׁקְחָ-? בֵּי-שָׁהַ-מָעָשָׁהַ-דְ-בָקָ
שָׁהַ-דְ-עָמָשָׁהַ-רְ-אוֹמָאָהַ-מָרָבָתָ-טוֹשָׁהַ-אָ
דוֹ-חָקָלָםָעֹזְלָבֵי טָבָבֵי יְהָלוֹלָה
לָסִוּם
דוֹ-חָקָלָםָ

אמת אתה חתנו

**אמת אתה חתנו
כמלך אתה לפניו**

**בכלתך מאר תשמה
ויתזפה לחוזות צמה**

**יהי זרעך כישראל
וטובתך לכל שואל**

**תמים רעים יברככם
ויראים בעיניכם**

**ראש תאר חתן מאר
ובכלתו פאור זהר**

**חיק חתן בשמחה
ואל שי בזורתך**

**ומן ישע קרב אל
ומשיח והגואל**

**קדושנו יהינו
ויראנו בעינינו**

והללויה

**במו סהר בתוכנו
יבורך שם אלחינו:**

**ברוב ממון ורוב צמח
ואל קדרשו יביאנו**

**וחכמתך בגבריאל
וסימן טוב לב לנו:**

**ויפריכם וירביכם
בעת בית משיחנו**

**עליך ראש כליל תאָר
במו שםש בארץנו**

**ושיש ושמח בכלתך
והוא יהיה בעורנו**

**בימיך לישראל
ויבנה בית זבולונו**

**ויפרנו וירבנו
בעת בית משיחנו**

1. סחר – סמל ליפות, או כמו שהכל (כוכבים) סובבים אותו. מלך – נ"א: מלך. יברך שם – נ"א: יברך. 3. ברוב ממון וכו' – בעושר. 4. ותואה וכו' – נ"א: ברוב טובה ורוב כת. צמח – המשיח. קדרשו – בית מקשו. 5. כישראל – שלו לו שנים-עשר בניים. גבריאל – שלימד את יוסף ואת משה שביעים לשין. 6. וסימן וכו' – אתה סימן טוב. 7. תמים דעתם – הקב"ה. 8. בית משיחנו – נ"א: נבוא לאדרנו. 9. תאָר – יווי. חתן מהר – החתן שנtan מהר בעבור הכללה. נוסח אחר של שלוש הצלויות הראשונות בחrhoה זו: דראו תאָר חתן משרה / עלייך כליל תורה / וছמאתך ברוב אורה. 10. בשמחתך – נ"א: בחפתך. ושיש – נ"א: וגיל. 11. זמן וכו' – בנ"א אין שתי הדרותoth האחרונות, ונראה שהן תוספת מאוחרת. 12. בית – נ"א: את. זבולונו – מקדשו. 13. קדושנו – הקב"ה.

שיר אוזר לחתונה בעברית

מאט אביתר

סימן: אביתר חזק

שמונה בתים.

משקל: ט – – – – / ט – – – – המרני.

מקור: אמלל שיר, ע' 74.

topic: ברכות לחתן ולכללה.

השיר מופיע גם בקובצי שירים של היהודי בבבל, ראה: אידלזון, אוצר נגינות ישראל, כרך ב', ע' 127, שיר 162, וシリוח, המסורת המוסיקלית של היהודי בבבל, מרכז מורשת יהדות בבבל, אור יהודה, 1983, ע' קי"ת, שיר 52.

זה אחד החלנים הרוחניים ביוטר ופרט לשיר זהו מושרים על פיו לעיתים גם השירים טען יונה (87), שמע האל ענני (56) וידעתני בטרם צערני (47). משקל השיר משולש, אך בשורה האמצעית הוא מתרחב לסייגון מ- $\frac{3}{8}$ ל- $\frac{4}{4}$ ובחזרה. בתווים נרשמו רק שורות בודדות מתוך בתי השיר, אך אלה הם כל החלנים, והחלוף ביניהם – כרצון השרים.

28. אֲמֹת אַתָּה חֲתָנוּ - EMET ATA CHATANENU

♩ = 60-70

אשרה לאחוב

אָשִׁירָה לְאַהֲבָה וְהַשִּׁיר לֹא אָסְדֵּיר
אָשִׁירָה לְבָרוּךְ וְהַשִּׁיר לֹא אָסְדֵּיר
אָשִׁירָה לְגָבָר וְהַשִּׁיר לֹא אָסְדֵּיר
יְבָרֶךְ חַתָּן זֶה וְאֹורֶן פָּנֵיו יְזִיהֵר
וַיְהִי חַתָּן זֶה בְּבָלְשָׁן בֶּן יָאִיר
וַתְּהִיא כְּלַתּוֹ פָּאָסְטָר בַּת דָּדוֹ
הַלְלוּיָה כִּי טֹב כִּי לְעוֹלָם חָסָה:

אָשִׁירָה לְדָגָל, לְהַדּוֹר, לֹעֲדָה, יְבָרֶךְ וּכְיוֹ
אָשִׁירָה לְזִפְאֵי, לְחַנּוֹן, לְטָהֹר, יְבָרֶךְ וּכְיוֹ
אָשִׁירָה לְיִיחִיד, לְכַבֵּרָה, לְלֹזֶם, יְבָרֶךְ וּכְיוֹ
אָשִׁירָה לְמַלְךָ, לְנוֹזָתָן, לְסֻמָּה, יְבָרֶךְ וּכְיוֹ
אָשִׁירָה לְעוֹזָר, לְפֹזָה, לְצִדְיקָה, יְבָרֶךְ וּכְיוֹ
אָשִׁירָה לְקָדוֹשָׁה, לְרָחוֹם, לְשָׂרֵי, יְבָרֶךְ וּכְיוֹ
אָשִׁירָה לְתָמִים, לְתָזִימה, לְתָקִיתָה, יְבָרֶךְ וּכְיוֹ

5. אָסְדֵּיר – אחבר, אומר. 5. בְּלָשׁוֹן בֶּן יָאִיר – מרדכי, שהיה יודע שביעים לשון (פרק דרבנן אליעזר נ). 6. בַּת דָּדוֹ – אָסְטָר.

חידודה לחתונה – נשיד בעברית
סימן: א"ב במלחה השניה – אהוב, ברוך, גיבור וכו'
עשרים וארבעה בתים. פרט לשורה הפתוחת ובה חילוף הא"ב, יש בכלל בית עוז ארבעה טורים קבועים, והאחרון שבהם הוא ברכת הללויה.
משקל: ס – – / ס – – / ס – – / ס – –
מקור: אמלל שיר, ע' 248.
תוקן: להובלת החתן, להובלת הכללה, וכן להובלת ספר תורה.

השיר מושר גם במקומות שבת, אחרי החתונה.
אידלזון מביא שיר זה עם לחנים נוספים: 1918, ע' 64; 1924, ע' 71–72, שירים 141, 142.

לחגנו של השיר הוא מן הרווחים ביותר, והוא מכונה כאן לחן לפלא הרים (24).
בדומה לשיר אהוב מהר המorder (27), גם כאן שלושה לחנים. אחד מהם מיוחד למלה הברכה "הללויה כי טוב..." שבסיום השיר, והוא
רשום בשורת התווים השניה ובזו החמישית (בנוסחת סיום מורהבת). יתר הלחנים משתמשים את שורות השיר האחרות, לפי בחירת השרים.

ASHIRA LE'AHUV - 29. אשירה לאחוב

♩ = 60-70

יחיד

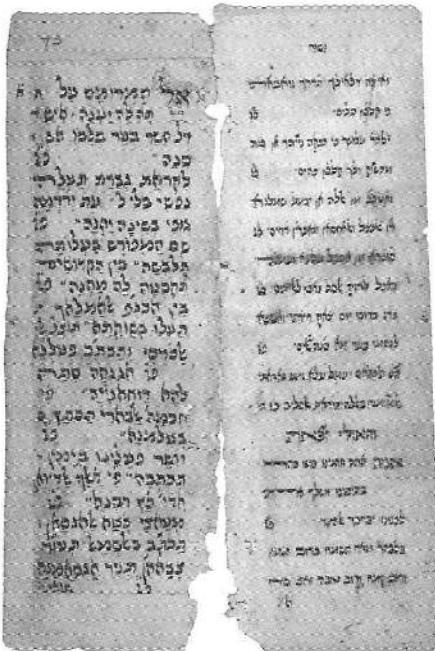
מענה

דֵיר אָס לו שִׁיר אַמ וּשְׁי אָ
הֵיר יְז נִיו פָאֹר בְּז ?
אֵיר ? בְו שְׁאו בְל ק יְה נִ
זֹ חֲק לִם עֹל בִּי טֻב לְו לִה
דו אָס לו שִׁיר אַמ גּוֹל דְו רָה שִׁי אָ
זֹ הֲז בָת תְר אָס כְ יְה דָע תְר
דו עֹל בִּי טֻב לְו לִה

מענה

מענה

מענה

בָּוֹא לְשִׁלּוֹם חַתָּן

וְשִׁמְחָה בְּמִתְנָ:	בָּוֹא לְשִׁלּוֹם חַתָּן
אִישׁ מַחְזֵק בָּדָק נִין מִכְנֶה אִיתָן:	בָּוֹא בְּשֻׁעַת צִדְקָה הָודָר לְכֹכֶב שְׁחָק
קוֹם קָרֵם בְּסֶגֶלָה בָּוֹא לְגַן הַבִּתְנָ:	לְךָ בְּשִׁיר וְתִהְלָה גַּם שְׁמָח בְּכֶלֶת
בֵּין בְּנֵי עַמְּךָ שׁוֹמְרֵי מִשְׁמָרָתָן:	יְטַבָּה לְבָבֶךָ יָעַנוּ אֲשֶׁרֶיךָ
תְּשִׁאָלָה תְּעִנָּה מְרַדְרוֹר מִקְטָרָתָן:	בִּיתְךָ יְבָנָה קָנְמָן עִם קָנָה
לְמִנְוָרָה דָּוָמָה אָשָׁ סְבִיב מְחַנּוֹתָן:	גַּם וְתָרָא קָוָמָה אוֹרָ כָּאֹר הַחַמָּה
בֶּן יְהוָסֵף הָודָר בְּכֶלֶל יוֹם תָּמִיד:	זֶה דָּבָרִי וְאַנִּי הַמְּחַפֵּה יְשַׁעַת אֵל,

ו. במתן – בכללה. 2. בוא בשעת צדק – בוא אל כלתו בשעה שמשמש כוכב צדק בركיע, והיא שעה ראשונה ביום חמישי, על פי מנהג תימן שהחופה בבוקר יום חמישי. איש מחזק בדק – מתקנן את ההריסות. 3. הוד וכו' – החתן. נין וכו' – מצאצאי של אברהם, שנתמנה איתן. 4. קדרם – בוא, בסוגלה – בחן. 5. לגן הביתן – מקום החופה. 6. שומרי משמרותן – הקראים הניעבים מסביב לחתן. 8. ביתך יבנה – נוסח הברכה המקובל לחתן בפי יהודים תימן. תשאללה תענה – בקשותיך מן האל לבנים ולעוشر יענו. 9. קמנן וכו' – סמני הקטורת, וכן סמלים למשפחתו העתירה של החתן.

שיר אוזר לחתונת עברית ובעברית
מאט דוד בן יוסף (שוררה 16 – בן יהוסוף דוד)

מדריך ו-14 בתים (29 שורות): שורות 19–23 וכן ארבע האחרונות – בערבית, כל היתר – בעברית.
כאן מובאים המדריך, חמישת הבתנים הראשונים והבית השמיני.

משקל: - ט - / - - -

מקור: אמלל שיר, ע' 76.
תוקן: ברכות לחתן (קאפק 1968, ע' 144).

השיר מושר עם הכנסת החתן לחופה, בפי כל הגברים המלוים אותו.
נרשם אצל אידלאון 1918, ע' 64; 1925, שיר 144.

לשיר לחנים רבים והם מובאים כאן, כל אחד בשורה. כל לחן משרת שורת שיר, ככלומר שתי צליעות. פותח הזמר המוביל לבדו, והחלמן השורה השנייה עונבים לו הכל בצליעית השנייה. כמה מהלחנים הם מן הרוחניים ביותר בשירי הדיוון ומשרתים גם שירים אחרים. הלחנים בשורות 2-3 הם וריאנט של לחן לפלח הרימון (24). גם שתי השורות האחרונות כוללות מוטיבים המופיעים בשירים אחרים, כגון אימיה בהר חמור (74).

30. בֹּא לְשָׁלוֹם חָתָן - BO LESHALOM CHATAN -

L. = 60-70

לום - ש - ל
קנו - מ - וָש
עט - ש - ב
כב - כו - ל
הוֹד
בָּה - ט - יִי
נו - א - ע
ך - רֵי - אַש
נָה - ע - ת
לָה - א - תְּש
נָה - בָּק - ?
מָנוֹן - ק
רָוֶר - ד - קָר
גָּמָס
מָה - דוֹ רָה
נו - מָח
בִּיב - ס - אַש
מָה - ח - ה
אוֹר - בָּק
אָוָר
וְד - וְד - ד
בָּנו
נִי - נָז
רֵי
הוֹז
בָּנָז
מִיד - מִיד - ת
יּוֹם
עָד - יְש
כָּה
חָמָת - ה

קָמְתִי חַצּוֹת לֵילָה וְדוֹד יָנְחָנֵי

אֶלְיָה, וַיַּתְחַבֵּר וַיַּכְלִימֵנִי

וְאַנְיָה בְּשִׁיר תֹּהֶה אַהֲלָל קְוִינֵי

נְרָאִים וְאֵין רֹאִים לִצְעָר עֹשֶׂנִי

הַנְּקֹרָא חַכּוֹת בָּסָוד הַגְּיוֹנִי:

הַזּוֹת וּמְזִלּוֹת בָּגֻף רַעֲיוֹנִי:

אַרְחֵץ וְאַטְהָר וְאַשְׁקָה צָעָנִי:

ר' ייח הדס עליה ונפשי נבהלה

שְׁבַתִּי נְאוֹת מִדְבָּר וַיהִיךְ דָּוֶד יַעֲבָר

לוֹבֵשׁ כְּלֵי חַמְמָה וּרְעֵה נְרוֹדָה

מִבֵּין עֲפָאִים מַלְאָכִי רֻם צַוְּבָאִים

בְּהָם נְשָׁמָה מַלְמָעָלה, נְעָלָה

נְחוֹת וּנְכָלּוֹת שֶׁלְשִׁים מִעְלָוֹת

שְׁלָוָם בְּנֵה יַסְבֵּה בְּקָעוֹה וְהָרָ

אנא

ר' ריח הדס – רוחו של הקב"ה. עליה – באפו של המשורר. נבהלה – נתעוררה. דור – הקב"ה. ינחני – רוחו שורה על. 2. שבתי וכו' – ישב אני בגלות. והיך – נ"א ואיך. יכלימני – ביישני בכך שלא יתחבר אליו. 3. לובש כלוי חמדוה – הקב"ה, ונמשך אל הבית הקודם. רעה – נודה – כנסת ישראל שבגלות. ואני וכו' – ואף על פי כן אני משבח לכב"ה. קוני – אלהי. 4. מבין וכו' – והמכון לעצם המלאכים המקיפים את כסא החבוד ומשבחים את הקב"ה. נראים וכו' – שהם מכיסים פניהם בכנפיהם. 5. בהם וכו' – על פי הקבלה, ספירת הcamah היא צורת המלאכים והנתנותם וכל צבא השמיים שהם שכלים נפרדים. נעלמה – נעלמת, נפרדת. 6. נחות וכו' – בספירת חכמה שלוש מדרגות זו למעלה זו, בינה יצירה ויצירה, שכל אחת יותר נעלה מחברתה, ובכל מדרגה יש עשר ספריות, והוא נקראות אדם יצירה. מוצלחות – מואצלות. 7. אתה – יבוא. צד השמאלי – צד הרע. 5. שלום בנהר – ישועתו טוב. בקעה והר – תושבי השפלת וההר בתמיון. אויר שרעב וαιור צנעא. ארחץ וכו' – אוכה לראות בגאולה יחד עם בני ביתי ומוקמי.

שיר אזר לחותונה בעברית
מאת שלם שבאי

סימן: ר' שלם בן יוסף שבזי (שלום)

המשה-עשר בתים. כאן מובאים ששת הבטים הראשונים והבית האחרון.

משכלה: - - - - - ט - - - - - ט - - - - - ט - - - - - השלם.

מקור: אמלל שיר, ע' 121.

תוכן: הימשכות הנפש אל העולם הרוחני העליון.

מושר בעת החלקה – TASFORAH HaChtran.

מופיע אצל אידלזון 1925, ע' 163, רבינא 1938, שיר 1 ובראון 1981, ע' 25.

בתווים נרשמו שני הבטים הראשונים והבית האחרון של השיר. המקבץ חופשי והשרה לרוב סילビיט-דקולומית, עם מליסמות בסינויים פסוקים או עמודים.

RE'ACH HADAS - 31

♩ = 100-110

לה - ה - נב - שי - נפ -וּ לה - ע
דס - ה - ס - רי
לה - ה - נב - שי - נפ -וּ לה - ע
דס - ה - ס - רי
לה - ל - י כו - תי - קם ב
נ - ח - ין דוד - ו
בר - א - ז דוד מיק - ו
בר - מ - ק או - ת - נ תי - שָׁב
בר - א - ז דוד מיק - ו
בר - מ - ק או - ת - נ תי - שָׁב
נ - מ - ל - י יק - ו ליא
בר - ס - ית - ו
עה - בק בה - ב - סו - ז קר - ג - ק לום - ש
קר - וּ עה - בק בה - ב - סו - ז קר - ג - ק לום - ש
קר - וּ עה - בק בה - ב - סו - ז קר - ג - ק לום - ש
קי - צא קה - ש - א - וּ קר - ט - א - וּ צא - אַר
קי - צא קה - אַש - וּ נא

שלומות גיעו

להדרת עם קדש
בנחת ובנפש
בצלה מאמש
בשירות ושבחות:

שלומות גיעו
פנhar ישפייעו
ידידי הופיעו
וישע השמייעו

סגולת אל נורא
בסוד טעמי תורה
שרידי המשרה
קורא הדורות:

5 מקום קדש בואו
ולמה תתראו
גשו אל תיראו
בעורתכם האל

בעורת אל יחיד
ימחר בן הוּה
ועולת הTEMPID
סדר קרבנות:

ואחתות השירה
ולו תמיד אקררא
בגין סוד המקרא
ובזוכות מזבח

ויה ללויה

1. להדרת וכו' – לקהלת ההדורות, הנכברה. 2. נופש – מנוחה. 3. יידי – המומנים לחותנה. 4. ישע – רנה (תהלים קית, טו: קול רנה וישעה באוהלי צדיקים). 5. מקום קדש – מסבית החותנה. סגולת אל – ישראל. 6. תיראו – תיראו. בסוד – מלעוסק בסוד. 7. שרידי המשרה – חכמי התורה. 8. בעורתכם וכו' – האל תומך בכם. קורא הדורות – הקב"ה. 11. בגין – בוגות. בסוד המקרא – לימוד התורה על דרך הסוד.

שיר אוזר לחותנה בעברית ובערבית
מאט שלם שבאי
סימן: שלם בן יוסף
עשרה בתים: 2, 4, 6, 8 – בעברית, השאר בעברית. כאן מובאים הראשון, השלישי והאחרון.
משקל: ט – – – – / – – –
מקור: אמלל שיר, ע' 84.
תוכן: ברכות לחתן ולמסובים במשתה.

השיר מושר בשבת שלאחר טקס החותנה. לאחר הסיום אמרים: "זכות השבת תנן בעדנו אמן".
בתווים מובאים הבית הראשון והבית האחרון. בשל אורכו של השיר מקובל לשיר רק חלק מבתיו, ובימינו – בעיקר את העבריים. הקצב חופשי והשירה סילביתי-מליסטיות. בבית האחרון – נוסחה מלודית אחרת, החוזרת בוורייאנטים קלילים מספר פעמים. השורה الأخيرة בהופעתה הנוספת, מקבלת נוסחה מיוחדת לסיום.

SHLOMOT YAGI'U - 32. שלומות יגיעו

$\text{♩} = 70$

יחיד

מות לוז מות לוז ש, עוז גי עוז גי עוז, לש קע רת חדל, פש נובחת ניב.
מענה.
עופי ניש קר ניק, מש אם לה צה ב, עומד הוה, רות שי ב, חות ב שיו.
מענה.
חיד ? אל רת עז ב, רה שי ה, תום אח ז, ווד ד בון הר מאי, רא קא מידת לו ז.
מענה.
מידת ה לות עוז רא מקה סוד גין ב, נות ב קר דר סו, מ ב מז כות זרבו.
מענה.
כות נ ב מז, ס ב מז, נות ב קר דר סו.

חתן תנה הורד

כָּלֹו לְךָ לִבְהָ וַעֲנֵנָה:
הַנּוֹשָׂאֹת רִיחָ שְׁמַנִּיהָ:
וַיִּקְרָא אֶבְרָד לְפָנֶנָּה:
וְעַלְיָהָדָס נִתְנָהָעֲנֵנָה:

אנא

חַתָּן תָּנָה הָרוֹד עַלְיָכָלה
וַיָּרַא עֲתָרָת תִּימְרוֹתֶיהָ
מְלָאו רְחוּבוֹת בָּאַבָּק רֻוכֶל
רְעִית הַרְסָה דְּמַתָּה סָהָר

2. עתרת – עובי, רוב. תימרותיה – עני הבושים שלה. 3. אבק רוכל – שיר השירים גו. ויקראו וכו' – מהללים אותה. 4. רעית הרסה – הרעה היפה כהרסה, היא אסתר. דמתה סהר – ביופיה. ענניה – עני הבושים שלה, שריחס טוב משל החדר.

נשיד לחתונה
מאט יהודה הלוי

סימן: חומר

ארבעה טורים.

משקל: - ט - / - ט - / - המהיר.

מקור: אמלל שיר, ע' 79.

topic: שיר חתנים; יפי הכליה.

הרב יוסף קאפק (1968, ע' 151) מציון, כי השיר מוישר בסעודת מצווה, וכך אכן מקובל אצל אנשי מנאה. אידלזון מביא שיר זה בקובץ הראשון של שירי תימן (1909, ע' 43, שיר י"ד), ומציין כי השיר מוישר לפני החופה.

חרושים בתווים הוא תמצית כמה רישומים והוא מכחיש נוסחה החוזרת על עצמה בשינויים קלים. הטור הפותח מהוווה גם פזמון חזר. כאן הוא מובא לאחר הטור השני. בהמשך חזר הפהזמון לאחר כל בית נוסף. עקרון ההלל מופיע בסיום הטור השני ובפזמון שאחריו.

CHATAN TENA HODAKH - 33.

♩ = 60-70

ייחיד

לה - בָּנָה - תְּנַהָּה - דָּדָה - לִי - עַתְּנוֹתָה

קָנֵי - עַיְן - בָּנָה - לְלָלָה - לוֹקָם

מענה

לה - בָּנָה - תְּנַהָּה - דָּדָה - לִי - עַתְּנוֹתָה

קָנֵי - עַיְן - בָּנָה - לְלָלָה - לוֹקָם

בָּנָה - תְּנַהָּה - דָּדָה - לִי - עַתְּנוֹתָה

ייחיד

קָנֵי - עַיְן - בָּנָה - לְלָלָה - לוֹקָם

אַחֲר

קָנֵי - רָוְמָמָתִי - רָתָתִי - תְּעַתְּ� אַהֲרֹן

קָנֵי - רָוְמָמָתִי - רָתָתִי - תְּעַתְּ� אַהֲרֹן

ייחיד

אַחֲר

קָנֵי - מָשָׁנָה - רָתָתִי - תְּעַתְּ� אַהֲרֹן

קבוצה

קָנֵי - מָשָׁנָה - רָתָתִי - תְּעַתְּ� אַהֲרֹן

זֶה

לה - בָּנָה - תְּנַהָּה - דָּדָה - לִי - עַתְּנוֹתָה

קָנֵי - עַיְן - בָּנָה - לְלָלָה - לוֹקָם

חתני מה מאריך מנתו

בִּיעַלְתָּ חֹן וְשִׁפְרָה נְחַלְתָּ:
בְּחַתְנָתוֹ וְצַעֲנָה לְחַזְוָתָה;
בְּכֶל לְבֵב מִנוֹחָה לְחַנּוֹתָה;
בְּלִיל תָּמוֹ וְכַשְּׁמֶשׁ בְּצָאתָה;
אֲשֶׁר בָּרָת לְאַבְרָהָם בְּרִיתָה;
וּמְנִים יְהִיָּה נָקִי לְבִיתָה;

אנא

חַתְנִי מה מאריך יקרה מנתו
בְּנָוֹת עַמִּי עֲנִינָה שִׁיר לְאַל חַי
וּמָה דָּוִדָּה, יִפְתְּחָתָאָר, אֲשֶׁר תָּר
חַתְנִי צָח וְטוֹב תָּזָאָר בְּסָהָר
בְּרִית עֹלָם יִצְחָה לוֹ לְעִילּוֹם
וְעַלְיוֹ יְהִי חֹפֶף, וּמְצִיק

5

1. מנתו – חלקו. יעלת חן – כלה. שפירה נחלתו – תחלים טזגו. 2. חתנותו – חתונתו. 3. תר – ביחס. חיפש. 4. צח – בהיר, טהור. כסחד בليل תומו – באמצע החודש, כשהוא שלם ויפה. בצעתו – בעת הוריהה. 5. ברית וכו' – תחלים קיאאט. לו – לחתן. לעילום – לעולם (דברי הימים ב' לבג). אשדר וכו' – הקב"ה. 6. עלייו וכו' – ישרא עלי. צוק זמנים – קשי החיים. יהיה נקי לביתו – לא יבואו עליו צרות.

נסיד לחתונה בעברית
מאת יהודה הלוי

סימן: חבו חבו

שישה טורים.

משקל: ט – – – – / ט – – – – / ט – – – – המרובה.

מקור: אמלל שיר, ע' 80.

תוכן: שיר חתנים;IFI החתן והכללה.

הרב יוסף קאפק (1968, ע' 150) מצין, כי זהו אחד השירים המושרים בסעודת המצווה, וכן כך גם במסורת מנאה. הרישום בתווים הוא תמצית הנוסחה המלודית שעליה מבוסס אלטור השיר, והובאו בו הטורים הראשון, השני, השלישי והישי. השורה הפותחת משמשת כפזמון חוזר בשירת מענה, לאחר כל שורה נוספת המשורט בפי הזמר המוביל.

34. חֲתַנִּי מָה מֵאָדָר יָקְרָה מִנְתוֹ - CHATANI MA MEOD YAKRA MENATO

♩ = 60-70

יחיד

תֹזֶלֶחֶן גַּרְחָשָׁפֶן
חוֹלָתֶן יְעָבֶן
תֹזֶנֶם רָהֶיק אָדֶם
מָה נִיתֶחֶן

תֹזֶלֶחֶן גַּרְחָשָׁפֶן
חוֹלָתֶן יְעָבֶן
תֹזֶנֶם רָהֶיק אָדֶם
מָה נִיתֶחֶן

תֹזֶזֶלֶחֶן גַּרְחָשָׁפֶן
חוֹלָתֶן יְעָבֶן
תֹזֶנוֹרֶחֶת בָּנָה צָא
מִיְעָנוֹת בָּנָה

תֹזֶלֶחֶן גַּרְחָשָׁפֶן
חוֹלָתֶן יְעָבֶן
תֹזֶנֶם רָהֶיק אָדֶם
מָה נִיתֶחֶן

תֹזֶנוֹרֶחֶת בָּנָה צָא
חוֹלָתֶן קָהָנוֹמָן
בָּבָלֶל כָּלֶב פָּטָר אָרֶתֶן
דָּקָדוֹ מָהָנוֹ

תֹזֶלֶחֶן גַּרְחָשָׁפֶן
חוֹלָתֶן יְעָבֶן
תֹזֶנֶם רָהֶיק אָדֶם
מָה נִיתֶחֶן

תֹזֶגֶיֶל קִיְּנָה יְהָה
גִּימָמָן פָּנָחָו צָוקָמָן
יְהָה יְהָה לְיוֹעָן

תֹזֶלֶחֶן גַּרְחָשָׁפֶן
חוֹלָתֶן יְעָבֶן
תֹזֶנֶם רָהֶיק אָדֶם
מָה נִיתֶחֶן

מהדר חתן וכלה

זֶה חָנוּ נְפָשֵׁי וִשְׁבָלֵי כָּל יְמֵי חָלְדֵי וְחַדְלֵי בַּיְמָה שְׂמָחָה וְצָהָלָה רַם עֲלֵי רַמִּים כָּלְלָם וְעַלְיָן שִׁיר מְהֻלָּם יֹם אָשָׁר בָּרָא שְׁתָלָם	מְהֻדָּר חָתָן וְכָלה יִתְנַסֵּן לִי חָנוּ וְחַמְלָה זֶה מָקוֹם שְׂמָחָה וְצָהָלָה וְעַלְיָן רַמִּים כָּלְלָם וְעַלְיָן שִׁיר מְהֻלָּם יֹם אָשָׁר בָּרָא שְׁתָלָם
יְרֻעָה נְסָתָר וּפְלֵי בְּשָׁמָם יְחִידָה וְהַפְלִיאָה	יֹם קְשִׁירָת יוֹם בְּלִילָה
לְחוֹזֹות הָרוֹדִי וְרַעִיה וְאַנְיָן עָרוֹם וְעַרִיה נְחוֹזה לְבִיאָה וְלִבִּיהָ עֹז מַעַט לְבִי וְהַרְפָּה אַלְבָשָׁה מְכָלָל וְרַקְמָה עִם פְּתִילָה מְלָכָות וְשִׁלְמָה בֵּין בְּנֵי מִזְרָח וְיַמָּה	תְּאוֹת אַהֲבָה אַצְפָּה לוּבְשֵׁי שָׁהָם וַיְשָׁפָה עוֹד מַעַט לְבִי וְהַרְפָּה אַלְבָשָׁה מְכָלָל וְרַקְמָה עִם פְּתִילָה מְלָכָות וְשִׁלְמָה בֵּין בְּנֵי מִזְרָח וְיַמָּה
עַלְהָה מִלְּפִי בְּרִגְלֵי אֲחַלְקָה יְרִדוּ בְּמַקְלֵי	אַעֲבָרָה בְּשָׁפָם וְרַבְלָה

2. יְמֵי חָלְדֵי וְחַדְלֵי – כָל חַיִּים. 3. זֶה – מסיבת החתונה. נֶד לְרִגְלֵי – חולך אני לאורה. 4–7. רַם וּמוֹ – הקב"ה. כָּלְלָם – כמו כיללים, בראם בשלמות וחורר אל החתן והכלה. מְהֻלָּם – של החתן והכלה. יִתְנַסֵּן – ביים הראשון והכלה. יִתְנַסֵּן וּמוֹ – דומו לספריות חכמה ובינה. 8. יוֹם וּמוֹ – הוא היים הראשון שבו חוכר ערב ובודק להיויתם יוֹם אחר. בְּשָׁמָם וּמוֹ – תקנים וקיישטים בדרך שעושים לחתן וכלה. 9. תְּאוֹת אַהֲבָה – מתוך חשך האהבה. לְחוֹזֹות וּמוֹ – בשוב הקב"ה לישראל בארץ ישראל בעת הגאולה. 10. לוּבְשֵׁי וּמוֹ – וכן כלה וחלקה. 11. עֹתָה בְּגָלוֹת. עָרוֹם – מכל אלה. 12. עֹז וּמוֹ – بعد זמן קצר יבוא את הכהנים לובשי החושן, שבו שוחם וישראל (שמות כחכ). וְאַנְיָן – עתה בגלוות. 13. מַעַט לְבִי – מרפא ללבני, תבוא שעת הגאולה. לְבִיאָה וְלִבִּיהָ – הקב"ה וכנסת ישראל. 14–15. אַלְבָשָׁה – בימי המשיח. בְּנֵי מִזְרָח וְיַמָּה – שיעלו לארץ. בְּדָגְלֵי – בין שבטי. 16. אַעֲבָרָה בְּשָׁפָם וְרַבְלָה – אֲכַבּוֹש את רחבי הארץ, והשומות (במדבר ל, יא) במשמעותם כוללות. אֲחַלְקָה וּמוֹ – אֲכַנֵּס לארץ בנסים, כפי שהיא בימי יהושע.

שירה לחתונה בעברית ובערבית
מאט שלם שבא
סימן: משתה שבא
שמונה בתים: 1, 3, 5, 7 – בעברית, 2, 4, 6, 8 – בערבית. כאן מובאים הבית הראשון והבית השלישי.
מבנה הבית: 3 שורות ארכות, 3 שורות תוכית, שורה סוגר ושורה ארכות.
משקל: – ס – – ס – – הקלעו.
מקור: אמלל שיר, ע' 216.
topic: גלות ונגала, מעון נפשותיהם של הצדיקים בעולמות עליונים.
השיר מושר בשבועתimi ימי המשתה.

זהו שיר החתונה היחיד הבוני כשירה עם תוכית (לכל היותר צורת נשיד או שיר אוצר). בבית הראשון בולטת העובדה, כי לשורות הארכות בהתחלה הבית ובסיומו יש לחוץ משלhn במשקל זוגי, ואילו לתוכית – לחוץ אחר במשקל משולש. עם זאת, בבייט הבא משתמש לחוץ התוכית גם לשורות הארכות. הדבר אפשרי وكل משום לשורות התוכית משקל פוטוי זהה לאיה של שורות הפתיחה והסיום של כל בית. בהמשך מופיע מוטיב אחר, באותו משקל, אשר נתרפסם בארץ בשנות השלישיים כשיר לט"ז בשבט כי תבאו אל הארץ, שיחיאל עדקי התאים לו את המלים התנ"כיות לפי בקשתו של מנשה רבינא.

MEHADAR CHATAN VEKHALA - 35. מהדר חתן וכהה

לִיכְשָׁנוּ שֵׁפֶנַּי חֹרֶזְנוּ לְהַכְּנוֹתָן דָּרֶבֶמְלָא
לִיכְדִּיםְנוּ דֵּיחָל מַיְזִין כָּל לְהַחֲמִינוּ חִנוּ לִי נוֹתָן
לִיכְנִידְלָה נִיר יְהֵא בָּרְדָכִי לְהַהְצִינוּ חַמְשָׁ קָומָמְזָה תּוֹשִׁיחַ
לִםְלַהְמָמְשִׁיר לִיְעָנוּ לִםְלַהְמָמְשִׁיר לִיְעָנוּ
רַאֲבָשָׁרְאָיָום לִםְלַהְמָמְשִׁיר לִיְעָנוּ
לִמְתַשְּׁשַׁ
לִיְפָ�וּ תְרֵנָס עַדְ ?
לְהֵלִיבְ יוֹם רָתָ ?
לְיאֵפָהָזֵן חַדְ ?
לִיְפָ�וּ תְרֵנָס עַדְ ?
לְהֵלִיבְ יוֹם רָתָ ?
לְיאֵפָהָזֵן חַדְ ?

יְהָ־רַע־וּ דִי־דוֹ זֹת־חַל פֶּה־אַ-אַ-בָּה אֲהָוֹת־אַ-תָּ
 יְהָ־עָרֵן יְהָ־עָרֵן רָם־עַיְיָ-אַ-וְ פֶּה־יְשַׁ-וְ פֶּה־יְשַׁ-וְ הַס־שְׁשָׁי־בָּלוּ
 יְהָ־לָבָן בִּיאָל זָה־חַנְנָה פֶּה־הַרְבָּוּ בַּיְל עַטְמָעָוד
 מָה־שָׁלָן כּוֹת־מָל תִּיל־פָעָם מָה־רָק־וּ לְול־מָק שָׁה־בָּאָל
 מָה־זָן נָח־מָן נִי־בָבִין מָה־שָׁלָן כּוֹת־מָל תִּיל־פָעָם
 לִי־דָג־בָבְ לִי־דָג־בָבְ כִּי־מָל לְה־עָזָי
 לְה־רַב־וּ לְה־רַב־וּ פָס־בָשְׂרָה־בָעָא
 לִי־מָק־בָבְ הוּ־יר קָה־לְחָא
 לִי־מָק־בָבְ הוּ־יר קָה־לְחָא